וועטער: אממייסטן קלאר און ווארים

The Only Jewish Newspaper in Western Canada Established 1910. Published DAILY

דאס אידישע ווארט

THE GATEWAY OF THE WEST

THE ISRAELITE PRESS

זון אויפגאנג — 5.00
זון אונטערגאנג — 8.06

די איינציקע אידישע צייטונג אין מערב קאנאדע עטאבלירט אין 1910 דערשיינט יעדן טאג

Vol. 20, No. 155. Winnipeg, Tuesday Aug. 5, 1930. Published daily except Saturday and Sunday. דערשיינט יעדן טאג חוץ שבת און זונטאג. דינסטאג יא' אב, תר"ץ.

רומענישער אינערן מיניסטער דערוואַרטעט צו רעזיגנירן

וואידאס אומטאקטישע האנדלונגען האבן געמאכט א שלעכטן איינדרוק אויפן קעניג, וועלכער וויל מאכן א סוף צו די אנטי-אידישע אויסברוכן. — א צאל אנטיסעמיטישע באמבען-ווארפער ארעסטירט

(ספעציעלע טעלעגראמע צו "דאס אידישע ווארט" פון "איטא")

בוקארעסט, אוג. 5 (איטא). — אינערן מיניסטער וואידא, וועמעס הויפט-סעקרעטאר איז ארעסטירט געווארן פאר אנטיסעמיטישע טעטיקייטן, ווערט דערוואַרטעט צו רעזיגנירן די טעג, אויב די באריכטן אין דער היגער פרעסע זיינען ריכטיק.

די באריכטן לויט'ן, אז "איבערראשונגען קאנען דערוואַרטעט ווערן אין די נאָענטע טעג אין'ם קאבינעט, אין פארבינדונג מיט וואידאס פעלערן".

פון קרייזן וואס שטייען נאענט צום קעניג ווערט באריכטעט, אז אויפ'ן קעניג האט געמאכט זייער אן אומגינסטיקן איינדרוק וואידאס לעצטע אינטערוויו פאר דער "איטא". דאס, צוזאמען מיט וואידאס אנדערע טאקטלאזע האנדלונגען, האבן זייער אפגעשוואכט זיין פאזיציע מיט'ן קעניג, וועלכע איז אויסדריקלאך קעגן די אנטיסעמיטישע אויסברוכן.

די צייטונג "אמול", ארגאן פון דער ליבעראלער פארטיי, קאמענטירנדיק איבער וואידאס איצטיקער פאזיציע, זאגט: "וואידא האט זיך איינגאנצן קאמפראמענטירט פריער מיט די פאסירונגען אין סרטשעאווא, און איצט מיט זיין אינטערוויו פאר דער איטא. אין פאליטישע קרייזן באטראכט מען וואידאס פארבלייבן אין קאבינעט פאר אוממעגלאך".

א צאל אנטיסעמיטישע באמבען ווארפער ארעסטירט

בוקארעסט, אוג. 5 (איטא). — א צאל ארעסטן זיינען געמאכט געווארן אין פארבינדונג מיט דער באמבע געווארפן נעכטן אין א אידישער הויז. אבער דאנילא און טאטו, אנפירער פון דער באנדע, און אנדערע זיינען אנטלאפן און קאנען נאך ניט געפונען ווערן.

צווישן די ארעסטירטע געפינט זיך דער פורמאן וועלכער האט געפירט דאנילאן און אנדערע פון דארנא אינ'ם דערביאיקן שטעטל. זיין אינפארמאציע גיט אבער ווייניק שפורן צו אנדעקן די באהעלטעניש פון די פארשוואונדענע באמבן-ווארפער.

יעדע פאליציי סטאנציע אינ'ם געגנט האט געקראגן אינסטרוקציעס צו זוכן די פארשוואונדענע כוליגאנעס. עס ווערט אויך באהויפטעט, אז דער פראקוראר פון קימפאלונג איז אנגעקומען קיין דארנא אנצופירן א שטרענגע אונטערזוכונג וועגן דער פאסירונג.

—(::)—

עקאנאמישער באיקאט אויף אידן אין דייטשלאנד וואקסט

בערלין, אוג. 5 (איטא). — דער עקאנאמישער באיקאט אויף אידן אין דייטשלאנד האלט אין איין וואקסן, באריכטעט די "פאסישע צייטונג". די צייטונג ציינט אלס ביישפיל אויף דעם פאקט, וואס דער געוועזענער דעמאקראט, קארל פרידריך סיעמענס, פרעזידענט פון דער פירמע "סיעמענס און האלסקע", איז געווארן איינער פון די הויפט שטיצער פון דער אנטיסעמיטישער היטלעריסטישער פארטיי.

די סאציאליסטישע פרעסע באריכטעט, אז די סיעמענס האט געצוואונגען אלע אנגעשטעלטע פון זיין פירמע צו ווערן מיטגלידער פון דער היטלעריסטישער פארטיי.

פראנצויזישע אידן נעמען זיך אן פאר רומענישע אידן

פאריז, אוג. 5 (איטא). — סילוויאן לעווי האט אין נאמען פון דער "אליאנס איזראעליט" אוועקגעשיקט א בריוו צו פרעמיער מאניו, פון רומעניע, וועגן די אטאקעס אויף די אידן וואס גייען דארטן לעצטנס אן. דער בריוו לויטעט טיילווייז:

"די ערנסטע פאסירונגען פון די לעצטע וואכן אין פארשיידענע טיילן פון רומעניע באזונדערס אין בוקאווינע און אין טראנסילוואניע, האבן אוועקגעשטעלט אין טויט-געפאר די לעבנס און פארמעגן פון דער רומענישער אידישער באפעלקערונג. די לאגע האט פארשאפן ערנסטע זארג פאר די אידן פון פראנקרייך".

—(::)—

מזל טוב

א טאכטער געבארן צו מר. און מרס. א. קליימאן. מוטער און קינד אין בעסטן צושטאנד, אין סט. דושאזעפס האספיטאל.

פאראייניקטע שטאטן בראטן זיך אין אויסערגעוויינלעכע היצן

א גרויסער טייל פון די פאראייניקטע שטאטן האט זיך נעכטן געבראטן אין אויסערגעוויינלעכע היצן, וואס האבן אמוויינקסטן אין איין פונקט דערגרייכט ביז 114 איבער נול.

די היץ כוואליע האט ארומגעכאפט די מיטל-וועסט, די איסט און טיילן פון'ם סאוט.

דעם גרעסטן רעקארד האט געגעבן עמפאריא, קענזעס, וואו דער טערמאמעטער האט געצייגט 114 גראד. אבער 100 גראד איז געווען א געוויינלעכע דערשיינונג אין פארשיידענע אנדערע טיילן וואס האבן געליטן פון דער היץ כוואליע.

אין מיסורי, קענזאס און אקלאהאמא האבן די תבואות אויף די פעלדער שווער געליטן פון דער היץ. אין טעקסאס ווערט דערוואַרטעט א נידעריקערער ווי געוויינלאך קאטאן הארבסט.

אין דער איסט איז די היץ ניט געווען אזא שטיקנדע, אבער באסטאן האט אויך געהאט 98 גראד, פילאדעלפיע, 93, און ניו־יארק 90.

וויניק פארלייכטערונגען איז דערוואַרטעט געווארן אויף היינט. בלויז אין אייניקע פונקטן זיינען דערוואַרטעט געווארן עלעקטרישע שטורעמס, וואס וועלן עטוואס פארלייכטערן די לאגע.

קאמוניסטישע ביורא אין מינסק אויפגעלייזט צוליב קלאגע אין שאוויניזם

מאסקווע, דורך פאסט, (איטא). — דערפאר וואס זי האט ניט גענוג געקעמפט קעגן דעם אידישן שאוויניזם, איז די ביורא פון דעם קאמוניסטישן פארטיי קאמיטעט אין מינסקער ברויט-זאוואד אויפגעלייזט געווארן דורך דעם ראיאנעם קאמוניסטישן קאמיטעט, און עס איז אויך אראפגענומען געווארן פון זיין אמט דער פארזיצער פון דעם זאוואדישן ארבעטער קאמיטעט.

די שולד פון דעם פארטיי קעמערל איז באשטאנען אין דעם וואס זי האט ניט דורכגעפירט קיין עפנטלאכן משפט קעגן דער אידישער ארבעטער רודמאן, וועלכע האט אויפ'ן זאוואד דערקלערט אז "אין פאל פון איבערקערעניש וועלן אלע ווייסע רוסן גייען אויסקוילען אלע אידן". דער פארזיצער פון'ם זאוואדישן קאמיטעט איז אויסער דעם, אויך באשולדיקט געווארן אין זיך ניט וועלן טשעפען מיט די אידישע שאוויניסטישע ארבעטארנס, מורא האבנדיק אז מען וועט קענען אים פארפירן א נייעם "בארשאי פראצעס", און מען זאל אים ניט באשולדיקן אין אנטיסעמיטיזם.

—(::)—

מאסקווע, דורך פאסט (איטא). — דער אידישער קאלאניסט מ. גירמאן, פון דער קאלאניע זאדאנעץ, כארקאווער קרייז, איז פאראורטיילט געווארן צו פיר יאר טורמע פאר באטייליקן זיך אין דערמארדן דעם פארזיצער פון דעם קאמיטעט פאר ארימע פויערים אין זאדאנעץ, דעם קאמוניסט שטשענעלסקי.

צוזאמען מיט גירמאנען זיינען אויך פאראורטיילט געווארן צו זיבן יאר טורמע די אוקראינישע פויערים איוואן און זאכאר אלטשענקא. דאס געריכט האט פעסטגעשטעלט אז ביידע ברידער האבן דורך א פענסטער דערשאסן דעם פארזיצער, שטשענעלסקי אויף טויט. און אז גירמאן האט זיי געהאלפן אין זייערע מארד פלענער.

בערלינער אידישע ארגאניזאציעס וועלן באקעמפן אנטיסעמיטיזם

בערלין, אוג. 5 (איטא). — די בערלינער קהלה פארוואלטונג האט איצט צוזאמענגערופן א קאנפערענץ, צו וועלכער עס זיינען איינגעלאדן געווארן דער "צענטראל פאראיין פון דייטשע אידן" און די ציוניסטישע ארגאניזאציע, כדי צו שאפן א געאייניקטן אידישן פראנט און צו באקעמפן די אנטיסעמיטישע באוועגונג אין דייטשלאנד, וואס פארשפרייט זיך לעצטנס.

כינעזישע קאמוניסטישע מחנות אוואנסירן אויף האנקאו

שאנגהאי, אוג. 5. — נאכדעם ווי זיי האבן אויסגעפלינדערט טשאנגשא, האבן די קאמוניסטישע מחנות אנגעהויבן אוואנסירן אין דער ריכטונג פון האנקאו, וואוטשאנג און האנהאנג, וואו 11 אויסלענדישע קרינסשיפן שטייען גרייט צו באשיצן די אויסלענדישע איינוואוינער פון די שטעט.

פארשפעטיקטע ידיעות פון טשאנגשא מעלדן, אז דריי בריטישע און איין אמעריקאנער מאטראס זיינען דארט פארוואונדעט געווארן אין צוזאמענשטויסן צווישן קאמוניסטן און אויסלענדישע קאנאנען-שיפלאך.

די אויסלענדישע קווארטאלן אין האנקאו זיינען פארבאריקאדירט געווארן און ווערן שטרענג באוואכט, כדי אויסצומיידן די פאסירונגען אין טשאנגשא, וואו גוואלדיקער שאדן איז פאראורזאכט געווארן צו די אויסלענדער.

טויזנטער כינעזער ארומגעכאפט פון א פאניק, זוכן שוץ אין די אויסלענדישע קאנצעסיעס, כאטש די נאציאנאליסטישע רעגירונג האט פארשטארקט די וואך פון דער שטאט.

לויט די לעצטע ידיעות פון טשאנגשא האבן דארטן די קאמוניסטן אויסגעשלאכטעט 100 רייכע כינעזער וואס זיי האבן פארהאלטן פאר אויסלייז געלט, און זיי האבן פארהאלטן נאך 400.

בענעט וועט באלד אנאנסירן צוזאמענשטעל פון זיין קאבינעט

אטאווא, אוג. 5. — עס ווערט דא דערוואַרטעט, אז מר. ר. ב. בענעט, פירער פון דער זיגרייכער קאנסערוואטיווער פארטיי, זאל ניט שפעטער ווי דעם מיטוואך אנאנסירן דעם צוזאמענשטעל פון זיין קאבינעט.

כאטש קיין אפיציעלע מעלדונגען וועגן דעם זיינען ניט געמאכט געווארן, איז אבער פון ראיעלע קוואלן באקאנט, אז מר. בענעט האט שוין אנגעצייכנט די קאנדידאטן פאר די וויכטיקערע פאסטנס אין זיין קאבינעט.

אינ'ם נייעם קאבינעט ווערט באהויפטעט, וועלן זיין פארטראטן פיר מיניסטארן פון קוועבעק, זעקס פון אנטעריא און צו איינעם פון יעדער אנדער פראווינץ, אויסער פרינץ-עדווארד אינזל, וועלכער וועט פארטראטן זיין פון א מיניסטער אן א פארטפעל.

די פארטרעטער פון יעדער פראווינץ איז שוין באשטימט געווארן, אויסער מאניטאבא. עס ווערט באהויפטעט, אז מר. ראבערט ראדזשערס ווערט ניט איינגעלאדן אריינצוטרעטן אינ'ם קאבינעט. דאס זאל ניט זיין צוליב וועלכע ס'איז פערזענלאכע אורזאכן, נאר צוליב זיין הויכן עלטער, וואס מאכט פאר אים שווער צו טראגן די מיניסטארישע פליכט. עס קאן זיין, אז ער זאל באשטימט ווערן צום סענאט ווען נאר א וואקאציע פון מאניטאבא וועט זיך עפענען.

—(::)—

צו גאסט אין שטאט

מרס. מעקס קאפמאן און טאכטער עלסי, געוועזענע וויניפעגער תושבים, איצט פון לאס אנדזשעלעס, זיינען נאגאסט אין וויניפעג ביי זייערע קרובים און פריינט. זיי געפינען זיך ביי מר. און מרס. ה. ראלער, פריטשארד עוועניו.

—(::)—

ראטום וועגן דר. שילס פארט אפ קיין א"י נאך ניט באשטימט

לאנדאן, אוג. 5 (איטא). — דער קאלאניאל אפיס האט באשטעטיקט אז דר. דראמאנד שיעלס, וויצע קאלאניאל מיניסטער, וועט פארן קיין א"י, אבער אז דער דאטום ווען ער וועט אפפארן איז נאך ניט באשטימט. עס איז אבער שוין זיכער, אז שילס וועט ניט זיין אין א"י דעם 16טן אויגוסט, נאר אין מאנאט סעפטעמבער.

דר. שילס וועט אין ארץ-ישראל זיך בארעטן מיט דער אדמיניסטראציע וועגן דער אימיגראציע לאגע. נאך דער דאזיקער באראטונג וועט דער קאלאניאל אפיס ארויסגעבן אפיציעלע מעלדונגען וועגן דער פראגע.

נעזעלשאפטלאכער קאלענדאר

מיטוואך, אויגוסט 6

פאראמלונג פון בנות-שלום, 8 אוונט, אין שטיימאן האל.

קולטור פאראם. פון יוגנט פאר ארב. א"י און בר. 2 פוע"צ, פונקט 8.30 אוו., אין פרץ-אינסטיטוט.

זונטאג, אויג. 10

ארויספאר פון אלע נאצ. יוגנט ארג. קיין סעלקירק וועסט. 9 פרי פונקט, פון פרץ-אינסטיטוט. אויפ. "הנוער העובד".

פ"י"אג, אויגוסט 15

יוגנט פארז. פאר "הנוער העובד" אין א"י 8.30 אוו., אין ציון זאל. רעדנער, נייע א"י בילדער. איינטרים פריי.

צינדט אן ברענער טרייבנדיק אויטאמאביל, — כאפט זיך אויף אין שפיטאל

עווענסטאן, איל., אוג. 5. — ע. פ. נילים האט געמאכט אן עקספערימענט, און ער איז ניט געלונגען.

מר. גיליס, פארנדיק אהיים אויף זיין אויטאמאביל לעצטן אוונט, האט געוואלט פארדרייכערן א סיגאר, ער האט געפרואווט מיט איין האנט אנצינדן זיין מעכאנישן ברענער, אבער דער ווינט האט עס אויסגעבלאזן. האט ער מיט דער צווייטער האנט פאררעקט דעם ברענער און — — — ער האט זיך אויפגעכאפט אין שפיטאל. דער אויטאמאביל, געלאזן אויף הפקר, איז אריינגעפארן אין א בוים און איז צעשמעטערט געווארן.

—(::)—

העיוואוד ברון איז סאציאליסטישער קאנדידאט אין ניו-יארק

ניו־יארק, אוג. 4. — העיוואוד ברון, באריממטער ראדיקאלער זשורנאליסט-"קאלומניסט", וועלכער איז לעצטנס אריינגעטראטן אין דער סאציאליסטישער פארטיי, איז נאמינירט געווארן סאציאליסטישער קאנדידאט פאר'ן קאנגרעס אין א ניו-יארקער דיסטריקט.

ריידנדיק וועגן זיין נאמינאציע, האט מר. ברון דערקלערט, אז ער מיינט דאס זאל ניט קיין וויץ. ער וועט קעמפן אן ערנסטן קאמף, ביז ער וועט עס געווינען פאר דער פארטיי.

מר. ברון האט דערקלערט, אז ער וועט אנפירן זיין קאמפיין איבער דער פראגע פון ארבעטסלאזיקייט.

—(::)—

וויניפעג - ביטשער פאליציסט ארעסטירט פאר שלאגן וויניפעגער פאליציסט

דזשארדזש טאונסענד, פאליציסט פון וויניפעג-ביטש, איז שבת ארעסטירט געווארן אין וויניפעג-ביטש, און איז געבראכט געווארן קיין וויניפעג, וואו ער ווערט פארהאלטן אונטער ארעסט אויף קלאגע פון צע'ממית'ן א וויניפעגער פאליציי סארדזשענט, טשארלס לארימער.

1 אזייגער שבת פארטאג האט מר. לארימער באזוכט די הויז אין 166 וואלנאט סט., וואוהין ער איז ארויסגערופן געווארן אויף דער קלאגע, אז טאונסענד זאל דארט האבן באלעסטיקט א פרוי. לארימער האט אין גאס אנגעטראפן דעם יענער און איז צוגעגאנגען צו אים. יענער האט אים דערלאנגט א שטארקן קלאפ אין פנים, אז מען האט אים געדארפט אפפירן אין שפיטאל פאר באהאנדלונג, און איז אנטלאפן אין דער פינסטערניש.

מר. טאונסענד באהויפטעט, אז ער האט ניט דערקאנט לארימערן און האט אים אנגענומען פאר אימיצן אנדערש.

נארט-ענדער טרייבערפון ברויט-וואגן געטויט פון צעטראגענעם פערד

ה. רויטבלאט, 524 דאפערין עוועניו, ערשט 13 מאנאטן אין לאנד, געשטארבן פון די וואונדן וואס ער האט געקראגן אראפפאלנדיק לעצטן שבת פונם ברויט-וואגן וואס ער האט געטריבן

חיים רויטבלאט, 524 דאפערין עווע., טרייבער פון א ברויט-וואגן פון דער מייפל ליף בייקערי, איז נעכטן ביינאג נעשטארבן אין סט. דזשאזעפס האספיטאל, ווי א רעזולטאט פון אן אומגליק וואס האט מיט אים פאסירט לעצטן שבת נאכמיטאג.

מר. רויטבלאט, טרייבנדיק זיין וואגן איבער דאפערין עווע., האט זיך אוועקגעשטעלט אויפ'ן טרעפל אינ'ט הינטערשטן טייל פון וואגן, אנצופילן זיין קארב מיט ברויט. דאס פערד האט זיך פלוצלונג איבערגעשראקן פון א פארבייגייענדיקן אויטאמאביל — און האט זיך צעטראגן. מר. רויטבלאט איז געפאלן צום ברוק, צעשמעטערנדיק זיין שארבן. ער איז אפגעפירט געווארן אין שפיטאל אין א באוואוסטלאזן צושטאנד, און איז מער ניט געקומען צו זיך.

דער פארשטארבענער, א יונגערמאן אין די דרייסיקער, איז געווען ערשט 13 מאנאטן אין לאנד. ער האט איבערגעלאזן א פרוי און א קינד אין קארעץ, רוסלאנד. די לויה קומט פאר היינט 2.30 נ. מ., פון 382 דאפערין עווע., צום בית-עלמין פון אינדעפ. בני-אברהם סיק בענעפיט סאס.

ווי מר. גרעי מעלדעט אונז, האט ער ערשט די טעג ארויסגעקראגן א דערלויבעניש פון'ם אימיגראציע דעפארטמענט אראפצוברענגען אהער די פאמיליע פון דעם פארשטארבענעם. די דערלויבעניש וועט איצט, נאטירלאך, ניט קאנען אויסגענוצט ווערן.

איבערגעפארן פון א וואגן: ברעכט אויס א פוס

דזשערי קאגאזסקי, איינוואוינער פון אנטעריא האטעל, איז אומגעווארפן געווארן אויף מיין סט., ארום יוקליד עווע., פון א פערד און וואגן, געטריבן פון סעמועל דערוואיטש, 91 לארן סט. דער געליטענער איז אפגעפירט אין א פאליציי אמבולאנס אין דזשענעראל האספיטאל, מיט אן איבערגעבראכענעם רעכטן פוס.

אידישע פארלאמענטארייער שיקן מעמאראנדום צו לארד פעספילד

לאנדאן, אוג. 5 (איטא). — די אידישע פארלאמענטארייער, וואס באטייליקן זיך אין דער קאנפערענץ פונ'ם אינטער-פארלאמענטארישן פאראיין, וואס ווערט דא אפגעהאלטן, האבן אפגעשיקט א מעמאראנדום צום בריטישן קאלאניאל מיניסטער, לארד פעספילד. דער מעמאראנדום איז אונטערגעשריבן פון סאל. בלום, פון אמעריקאנער קאנגרעס; פון העני ראזמארין, פון פוילישן סיים; פון דעפוטאט נוראק, פון לאטווישן פארלאמענט, און פון כ. קענטרידזש, פון דרום אפריקע.

אינ'ם מעמאראנדום ווערט אנגעוויזן, אז "די אידישע נאציאנאלע היים פארמירט דעם צענטראלן טייל פונ'ם פאלעסטינער מאנדאט, און מיר דערווארטן מיט צוטרוי און האפענונג אויף די בריטישע האנדלונגען צו פארזיכערן די גרינדונג פון דער אידישער נאציאנאלער היים".

די אונטערגעשריבענע מיטגלידער פון דעם אינטערפארלאמענטארישן פאראיין ציינען אן, אז זיי פארטרעטן לענדער וואו עס וואוינען אכט מיליאן אידן, — האלב פונ'ם גאנצן אידנטום פון דער וועלט.

פעספילד האט אנגעבאטן אראבער אן "אראבישע אגענטור"

ירושלים, אוג. 5 (איטא). — די צייטונג "אלעפבא" פון דמשק, איבערגעבנדיק דעם פולן באריכט פון אוני בעי צו דער אראבישער עקזעקוטיווע, מעלדעט אז לארד פעספילד, צוריקוואַרפנדיק די פאדערונג פון דער אראבישער דעלעגאציע פאר א פארלאמענט אין פאלעסטינע, האט זיי אנגעבאטן אן אראבישע אגענטור, ענלאך צו דער אידישער, אדער א באשריינקטע געזעצגעבערישע קערפערשאפט.

—(::)—

נארט-בעטלפארד דערווארט גרויסן שניט

נארט-בעטלפארד, סאסק., אוג. 5. — מיט דער שניט צייט נאענט, הויבט עס אן אויסצוזען, אז די אומגעגנטן פון נארט-בעטלפארד וועלן דאס יאר שניידן די גרעסטע ווייץ געוועקסן אין דער געגנט, שיכטע פונ'ם דיסטריקט. דער שניט, ווערט דערוואַרטעט, וועט זיין צווישן 25 און 40 בושל צום אקער. א באזונדערס גרויסע ערנטע ווערט דערוואַרטעט אין דער לייגנג פון דער סט. וואלבורג לייניע און צו צפון פון מעדאו לייק.

צוויי אנגעקלאגט אין פעלשונגען ארעסטירט

דזשיימס ה. העריסאן, פון דולוט, מינ., איז ארעסטירט געווארן אין רעדזשיינע און איז געבראכט געווארן קיין וויניפעג, אנגעקלאגט אין פעלשן טשעקס.

הארעס קאול איז שבת ארעסטירט געווארן דא אין שטאט, בעת ער האט געפרואווט אויסבייטן א ווערטלאזן טשעק אויף $32.50 אין א סטאר אויף פארטיידזש עוועניו. ער ווערט פארדעכטיקט אין אראפברייינגען א צאל אזעלכע טשעקס ביי די היגע געשעפטסלייט לעצטנס.

קלאנג אז מעקמילאן וועט ווערן לייט.-גאווערנער פון סאסקאטשעוואן

רעדזשיינע, סאסק, אוג. 4. — אין די היגע פאליטישע קרייזן קאכט זיך מיט די גוט באגרינדעטע קלאנגען, אז דער איצטיקער לייטענאנט-גאווערנאר פון דער פראווינץ, ה. וו. ניולענדס, קיי. סי., האלט ביי רעזיגנירן פון זיין פאסטן, און זיין ארט וועט פארנומען ווערן פון פ. ר. מאקמילאן, פון סאסקאטון.

מר. מעקמילאן האט אין די איצטיקע פעדעראלע וואלן, ווי א קאנסערוואטיווער קאנדידאט, געשלאגן זיינע קעגנער, דעם געוועזענעם דעפוטאט, דר. מעקגילווריי יאנג. ער ווערט באטראכט פון די קאנסערוואטיוון ווי איינער פון זייערע שטארקסטע פערזענלאכקייטן אין דער פראווינץ. אים ווערן צוגעשריבן די קאנסערוואטיווע געווינסטן אין דער פראווינץ אין די פעדעראלע וואלן, און ער ווערט אין א גרויסער מאס קרעדיטירט מיט דעם קאנסערוואטיוון זיג אין די לעצטע פראווינציעלע וואלן.

לייט.-גאווערנאר ניולענדס איז באשטימט געווארן אויף א צווייטן טערמין, אבער עס איז באקאנט, אז ער האט די גאנצע צייט געזוכט צוריקציען זיך פון זיין פאסטן צו פריוואטן לעבן. ניט לאנג צוריק האט מען געהערט וועגן דער באשטימונג פון מר. מאדרוועל, אגריקולטור מיניסטער אין מר. קינגס קאבינעט, צו דעם פאסטן, מיט'ן דורכפאל אבער פון דער קינגס רעגירונג, וועט שוין די באשטימונג ניט קאנען דורכגעפירט ווערן פון דער ליבעראלער רעגירונג.

—(::)—

סאסקאטשעוואן וועט זוכן אייגענע גאז פעלדער

רעדזשיינע, סאסק., אוג. 4. — סאסקאטשעוואן וועט זוכן צו עפענען אייגענע גאז-פעלדער אין די גרעניצן פון דער פראווינץ, צו באזארגן מיט נאטירלאכע גאז אירע שטאטישע צענטערן. די פראווינציעלע רעגירונג זוכט מיט דעם צוועק צו קריגן די לייסטונגען פון ג. ס. יומ, דאמיניאן געאלאג און גאז עקספערט.

די רעגירונג האט זיך שוין געווענדעט צו מר. יום, בעטנדיק אים ער זאל ארויסהעלפן דער פראווינץ אין דער אויספארשונג פון די מעגלאכע גאז-פעלדער אין דער פראווינץ.

אגב - אורחא

פון מארק

ווען איר אדער איך וועלן ווערן 67 יאר אלט, — אויב אונז וועט עס באשערט זיינצו ווערן — וועלן דערפון אפשר וויסן בלויז מיר אליין און אונזערע סאמע נאענטסטע מענשן.

אבער אז העברי פארד איז געווארן 67 יאר אלט לעצטע וואך, האבן דערפון געשריבן אלע צייטונגען פון גאר דער וועלט, — איך גלויב, אז אפילו די סאוועטישע: אין סאוועטן-לאנד האלט מען זייער שטארק פון העברי פארד, און מען שטעלט אים ווי א מוסטער... יא, אלע צייטונגען, — און טאמער האט "דאס אידישע ווארט" פארפעלט צו דערמאנען וועגן דער דאזיקער וויכטיקער פאסירונג, מאכן מיר דאס איצט אפ...

און אז מיר וועלן ווערן 67 יאר אלט, וועט קיינער אונז ניט קומען צו אינטערוויוארן, און קיינער וועט זיך ניט אינטערעסירן מיט אונזערע מיינונגען וועגן "פראהיבישאן", וועגן דעם לימוד געשיכטע, וועגן באלשעוויזם אדער וועגן דעם אויפשטאנד אין כינע.

אבער העברי פארד איז יא אינטערוויוירט געווארן, און יעדעס ווארט וואס ער האט ארויסגעזאגט אין דעם טאג וואס ער איז געווארן 67 יאר אלט, איז פארצייכנט געווארן און פארשפרייט געווארן איבער דער גאנצער וועלט: "אזוי האט געזאגט העברי פארד!"

* * *

וואס האט העברי פארד געזאגט אין דעם טאג פון זיין 67טן געבורטסטאג?

נאטירלאך זיינען דאס געווען גאלע חכמות, — אפילו דאס וואס וואלט אנגענומען געווארן פאר א נארישקייט פון אן עובר-בטל ווען מיר, צו אונזער 67טן געבורטסטאג, זאגן עס, ווערט עס א חכמה אין העברי פארד'ס מויל.

חכמה נו. 1: ער האלט פון וואסער מיט א "שטויס" ("קיק") דערינען. ניין, ער מיינט חלילה ניט קיין אלקאהאלישן "שטויס". ער מיינט פשוט'ע, קאלטע וואסער. מען דארף בלויז זיין גוט דארשטיק, מען זאל דערפילן דעם "שטויס".

חכמה נומ. 2: געשעפטן וועלן ווערן גוט, אזוי שנעל ווי די פירער וועלן דערפילן וואס דער עולם וויל, און וועלן עס אים געבן ביליק.

חכמה נו. 3: ער גלויבט ניט אין קולטור וואס גייט ניט האנט-אין-האנט מיט אינדוסטריע.

חכמה נומ. 4: "איך בין קעגן דעם לימוד געשיכטע, ווייל זיי באנוצן עס בלויז פאר מלחמות. און דאן קריגן זיי ניט ארויס קיין ריכטיק ווארט".

חכמה נומ. 5: "מיר באהאנדלען די 'רויטע' אזוי גוט, אז זיי האבן ניט קיין שאנס צו מאכן 'טראבל'. אויב באלשעוויזם קומט ווען אין דעם דאזיקן לאנד, וועט איר געפינען, אז דאס איז ווייל דאס לאנד נויטיקט זיך אין דעם".

* * *

די חכמה מיט'ן וואסער האבן מיר שוין א סך מאל געהערט. מיר האבן וועגן דעם ענין געהערט נאך גרעסערע חכמות, אבער דער עולם בכלל און דער אמעריקאנער עולם בפרט, קלייבט אויס צו טאן די נארישקייט צו טרינקען די פליסיקייט וואס האט אן אמת'ן, און ניט קיין אויסגע'חכמה'טן "קיק" אין זיך...

וועגן דעם, ווען געשעפטן וועלן ווערן גוט, קאן איך גאר ניט זאגן. אבער גאר ניט לאנג צוריק האבן די חכמי אמעריקע, מיט פארדן צוזאמען, נאר געלייקנט שטיין און ביין, אז געשעפטן זיינען איצט שלעכט...

וועגן דעם לימוד געשיכטע האב איך אליין געהערט פון מענשן וואס האלטן ניט דערפון. אממייסטן זיינען דאס מענשן, וועלכע, ווי פארד, האבן ניט געלערנט קיין געשיכטע און פארשטייען ניט איר באדייטונג.

און וואס איז שייך פארדס מיינונג וועגן באלשעוויזם, האב איך שוין דאס א סך מאל גע'טענה'ט (און איך בין ניט דער איינציקער), — און קיינער האט פון דעם קיין צימעס ניט געמאכט. יעדנפאלס האבן וועגן דעם געלייענט נאר די לעזער פון "דאס אידישע ווארט", און זיי האבן זיך מסתמא באלד פארגעסן אויף דעם. און ערשט איצט, ווען העברי פארד האט עס געזאגט, וועלן זיי אויף דעם אפשר פארטראכטן זיך...

* * *

אבער וואס העלפן דא די טענות: מיר זיינען פארט בלויז מיר, און העברי פארד איז איינער פון די עטלאכע רייכסטע מענשן אין דער וועלט.

אמת, העברי פארדס רייכקייט האט ניט צו טאן מיט זיינע ידיעות פון געשיכטע אדער מיט זיינע פאליטישע אדער עקאנאמישע באגריפן.

אמת, אז ווען איך זאל זאגן א מיינונג פארדן וועגן דעם, ווי צו פירן זיינע געשעפטן, וואלט ער געזאגט, אז איך זאל "מיינדן מיינע אייגענע ביזנעס", און אז ס'וועט זיין איבערגענוג פאר מיר, ווען איך זאל וויסן מיין אייגענע פאך.

אבער איך דארף טאקע וויסן בלויז מיין אייגענע פאך, אבער איך האב ניט געמאכט קיין "סוקסעס", און מיין מיינונג בכלל איז גארנישט ווערט.

העברי פארד האט אבער יא געמאכט "סוקסעס", איז זיין מיינונג וואגיק, ווען וואס דאס זאל ניט זיין.

למאי א טשעמפיאן פרייז פייטער? אינטערוויוירט מען אים איבער נאט? און פרעגט מען אים ניט זיין מיינונג איבער אלע פאליטישע, סאציאלע און הויכמאנטירע פראבלעמען? דער שכל איז דאך, אז איינער האט גענוג כוח און שכל צו צעפראסקען א מארדע, דארף ער שוין האבן שכל צו אנטשיידן, צי נענעראל האפטשו צי נענעראל האפטשיק וועט געווינען די מאכט איבער כינע...

מיר דארפן דעם סדר-העולם אננעמען פאר גוט, ווייל מיר קאנען אים ניט איבערמאכן. און, וויילן מיר, אז מען זאל מיט אונזער מיינונג אויך רעכענען זיך, דארפן מיר מיט עפעס אויסצייכענען זיך: מאכן "סוקסעס" און קריגן "פובליסיטי". און אזוי ווערן אלויטיקע חכמים.